

HYRJE

Rrallë herë më ka ndodhur të këndoj “hyrjen” e ndonjë libri. Ato më janë dukur si goditjet e bastunit të mazhordomit në dysheme. Të mprehta dhe të shkurtra. Godet tri herë dhe shqipton emrin e të porsa ardhurit. Më pas lejohesh të hysh. Por unë nuk prisja dot kaq shumë. Shkisja me shpejtësi nëpër faqet e librit. Hyja si rebel. I panjohur siç isha, kisha etje të merrja pjesë në festë pa më vënë re kush. Rasti ma sjell si për dënim që këtë herë ta bëj unë atë detyrë. Të rri te porta dhe të lajmëroj ardhjen tënde. Je i ftuar të marrësh pjesë në ballon e madhe. Të hysh në valle.

Je ne sallën e Laboratorit të Grafikës. Kanë ardhur të gjithë: Goja, Rembrand, Dyrer, Pikaso, Domje, Shagall, Morandi, Kolvic, Jansen, Masarel, De Chirico, Mele, Dhrami, Prifti... dhe Ti.

Ka qenë e njejta festë, si shumë vite më parë kur isha student. Të mëdhenjtë ishin po aty, në sallë të rrethuar nga presat, rrulat, kanoçet e bojrave, spatulat, letrat, lecat e pista, diluenti...

Ishte vërtetë një xhungël. Xhungël materialesh dhe më duhej të orjentoheja në to. Zhurma e rotativit, era e bojrave dhe e djersës ta bënte të vështirë kapjen e fillit. Por kisha me vehte librin. Pikërisht këtë libër që ke sot në dorë. Fletë pas flete, kapitull pas kapitulli, detaje pas detajesh, ilustrim pas ilustrimi, të thëna në stil pedagogjik, kuptova se aty bëhej fjalë për rregulla preçize. Kisha një guidë që më orjentonte për të bredhur nëpër sale, pa patur frikë se humbisja. Ma ktheu kaosin në rregull.

Fillimisht mësova gjuhën që ishte gati - gati zhargon.

Gravura e shtypit të thellë, gravura e shtypit të sheshtë, gravura e shtypit të lartë, gdhëndja në dru, gdhëndja në linoleum, incizim në metal, bakër, zing, lithografi, serigrafji, monotip, ofort, akuatinte, ofset, provakopje, segativ, acid, rrul, daltë...

Por, ky fjalor nuk të mjafton për të zhytur duart në bojë, pa i “coptuar” ato me dalta dhe në presë, pa ndenjor orë të tëra nën erën e tretësave deri në lindjen e stampës së parë plot defekte e plot magji.

Është po e njejta gjë, gjithmonë, dhe për të gjithë. Dështim dhe magji. Më pas, makina fillon e zbutet, dorëzohet. Makina prej hekuri nuk është më “ e hekurt”.

Ka një formulë magjike që ndihmon për këtë. Ti duhet ta njohësh. Të njohësh jo vetëm formulën e hapjes, por edhe të mbylljes. Ky liber ta mëson këtë.

Bojrat nuk do të jenë më bojra, letra nuk do të jetë më letër, por VLERË. Ky liber nuk ta mëson këtë. Ajo është brenda tek TI.

GAZMEND LEKA, 2004

Është tekst hyrës për librin e Vlash Priftit
“TEKNIKAT E GRAFIKËS“ e ribotuar.